

OECDs **RETNINGSLINJER**
FOR FLERNASJONALE
SELSKAPER

**NORGES KONTAKTPUNKT
FOR ANSVARLIG
NÆRINGS LIV**

Oslo, 13. mai 2020

FØRSTE VURDERING

KOREAN TRANSNATIONAL CORPORATIONS WATCH OG SAMSUNG HEAVY INDUSTRIES MARTIN LINGE PROJECT CRANE ACCIDENT WORKERS SUPPORT TEAM

VS.

SAMSUNG HEAVY INDUSTRIES CO., LTD., TECHNIPFMC PLC, TOTAL SA, TOTAL E&P NORGE AS OG EQUINOR ASA

SAMMENDRAG MED KONKLUSJON

Korean Transnational Corporations Watch (heretter «KTNC Watch») og Samsung Heavy Industries Martin Linge Project Crane Accident Workers Support Team (heretter «Workers Support Team») (samlet kalt «klagerne») inngav 20. mars 2019 en klage for de nasjonale kontaktpunktene i Korea, Frankrike og Norge, rettet mot Samsung Heavy Industries Co., Ltd. (Samsung HI), TechnipFMC plc, Equinor ASA, Total S.A. og dets datterselskap Total E&P Norge AS (TEPN).¹

Saken gjelder en ulykke på Samsung HI-verftet i Geoje i Korea 1. mai 2017. Ulykken skjedde under byggingen av en oljeplattform til Martin Linge-prosjektet på den norske kontinentalsokkelen. Seks arbeidere omkom og 25 ble skadet.

Klagerne hevder at de berørte selskapene har brutt OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper (heretter «Retningslinjene»)² og viser til punkt A10, A12 og A13 i kapittel II

¹ KTNC Watch og Workers Support Team (20. mars 2019) Klage til det nasjonale kontaktpunktet for OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

KTNC Watch og Workers Support Team (24. juli 2019) Tilsvar til Norges kontaktpunkt angående klagen.

² OECD (2011) *OECD Retningslinjer for flernasjonale*. OECD Publishing.

https://nettsteder.regjeringen.no/ansvarlignaringsliv2/files/2013/11/OECD_retningslinjer_web.pdf

Overordnede retningslinjer, punkt 1 og 4 i kapittel IV Menneskerettigheter og punkt 1 i kapittel III Offentliggjøring av opplysninger.

Storbritannias nasjonale kontaktpunkt er også innlemmet i saken ettersom TechnipFMC nå er registrert i Storbritannia. I og med at Koreas nasjonale kontaktpunkt besluttet å behandle klagen kun med hensyn til det koreanske selskapet, omfatter gjeldende klagesak for tiden to prosesser. Koreas kontaktpunkt kom med sin første vurdering 25. juni 2019. Her fremgikk det at spørsmålene som ble tatt opp i klagen, berettiger videre gransking gjennom dialog og mekling («velvillig mellomkomst»)³ Koreas kontaktpunkt har gitt Samsung HI et tilbud om dialog og mekling. Kontaktpunktene i Frankrike, Storbritannia og Norge skal behandle saken med hensyn til selskapene som er etablert i Europa. Norges kontaktpunkt vil fungere som hovedkontaktpunkt, men i nært samarbeid med kontaktpunktene i Frankrike og Storbritannia.⁴

Norges kontaktpunkt mener at spørsmålene som tas opp i klagen, berettiger videre behandling og vil tilby partene dialog og mekling med sikte på å løse saken. Siden Samsung HI har en sentral rolle i ulykken, vil invitasjonen også bli fremmet for nevnte selskap i tillegg til selskapene som er etablert i Europa.

Norges kontaktpunkt fremla den innledende vurderingen for samråd med kontaktpunktene i Frankrike og Storbritannia før det ble holdt samråd med partene. Siden Norges kontaktpunkt er hovedkontaktpunkt for denne klagesaken, vises det kun til Norges kontaktpunkt i resten av dette dokumentet.

INNLEDNING

1. mai 2017 skjedde det en alvorlig ulykke på Geoje-verftet i Korea. To kraner kolliderte under byggingen av en oljeplattform til Martin Linge-prosjektet på den norske kontinentalsokkelen. Seks arbeidere omkom og 25 ble skadet.

De koreanske organisasjonene KTNC Watch og Workers Support Team leverte 20. mars 2019 en klage til de nasjonale kontaktpunktene i Korea, Frankrike og Norge. Klagerne hevder at de berørte selskapene har brutt OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper med hensyn til bestemmelsene om aktsomhetsvurdering, menneskerettigheter og offentliggjøring av opplysninger. Klagerne fastslår at utilstrekkelige aktsomhetsvurderinger var en medvirkende årsak til kranulykken, som førte til dødsfall og personskader. Ifølge klagerne var over 300 arbeidere vitne til ulykken, hvorav minst 150 ble traumatisert og trenger

³ Koreas kontaktpunkt (25. juni 2019) Første vurdering av klagen fra Workers Support Team og KTNC Watch. http://www.ncp.or.kr/servlet/kcab_encp/info/4001.

⁴ OECD (2019) *Veiledning for nasjonale kontaktpunkter om samordning i klagesaker, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper*, side 5, fotnote 3: «Et hovedkontaktpunkt er i praksis det nasjonale kontaktpunktet som påtar seg hovedansvaret for å behandle en klagesak, og som har beslutningsmyndighet i prosessen. Et assisterende kontaktpunkt kan være involvert i klagesaken og inneha en støttfunksjon.» <http://mneguidelines.oecd.org/Guide-for-NCPs-on-Coordination-when-handling-Specific-Instances.pdf>

behandling. Klagerne hevder videre at selskapene har unnlatt å legge frem en granskingsrapport om ulykken eller gi oppreisning til ofrene. Klagerne gjør gjeldende at dette er et brudd på bestemmelsene i Retningslinjene om offentliggjøring av opplysninger og om menneskerettigheter.

Ved hjelp av de nasjonale kontaktpunktene og OECDs klageordning ønsker klagerne for det første å finne ut hvordan ulykken kunne skje, med mål om å forbedre risikokartlegging og sikkerhetstiltak i den koreanske skipsbyggingsindustrien. For det andre ønsker de at det skal utarbeides og iverksettes spesifikke støttetiltak for de angivelig mer enn 150 berørte arbeiderne, slik at disse arbeiderne kan få behørig oppreisning.

Selskapene som er gjenstand for klagen, er Samsung HI, TechnipFMC, Equinor og Total gjennom sistnevntes datterselskap, TEPN. Selskapene er basert i henholdsvis Korea, Storbritannia, Norge og Frankrike/Norge.

Martin Linge-feltet er et unitisert felt på den norske kontinentalsokkelen bestående av tre norske produksjonstillatelser. Feltet tilhører et joint venture, som da ulykken inntraff besto av TEPN (51 %), Peto AS (30 %) og Statoil Petroleum AS (nå Equinor Energy AS (Equinor), 19 %). TEPN var operatør på vegne av de andre deltakerne. I mars 2018 overtok Equinor hele eierandelen til TEPN og har siden da vært operatør (70 %).

Samsung HI og TechnipFMC utgjør leverandørkonsortiet som joint venture tildelte arbeidet med å bygge plattformen til Martin Linge-prosjektet. Samsung HI eier Geoje-verftet og er ansvarlig for byggingen av plattformen. TechnipFMC er leder av konsortiet og ansvarlig for utformingen av plattformen.

Denne klagesaken omhandler spørsmål om aktsomhetsvurderinger, risikostyring og sikkerhetstiltak. Tatt i betraktning at Samsung HI er ansvarlig for byggingen av plattformen, og at ulykken skjedde på verftet til Samsung HI, er Samsung HI en sentral aktør i denne saken. Saken belyser imidlertid også viktige spørsmål om hvem som har ansvar for aktsomhetsvurderinger ved avtaleinngåelser og bygging i forbindelse med store infrastrukturer til olje- og gassprosjekter, både for operatøren og andre joint venture-deltakere, og når det gjelder forholdet mellom joint venture tildelt og leverandørkonsortiet. I mars 2018 ble operatørskapet overført fra TEPN til Equinor, og det er da et betimelig spørsmål om ikke den nye operatøren har plikt til å belyse saken med de opplysninger den innehar, siden disse opplysningene muligens kan bidra til å løse saken.

Når det gjelder behandling av klagesaken i praksis, har kontaktpunktene i Frankrike, Storbritannia og Norge foreslått at de berørte kontaktpunktene samarbeider og utpeker et hovedkontaktpunkt, i og med at spørsmålene i klagen er sammensatte og gjensidig berører alle de involverte selskapene. Dette er i tråd med OECDs retningslinjer.⁵

⁵ I OECDs retningslinjer, Del II *Prosedyrer ved gjennomføring*, står det følgende i punkt 24 under overskriften *Samordning mellom nasjonale kontaktpunkter i klagesaker*: «Når det oppstår saker som følge av at et selskap driver virksomhet i flere tilsluttede land, eller som følge av virksomheten til et konsern eller en selskapsgruppe som er organisert som et konsortium, felleskontrollert foretak («joint venture») eller liknende selskapsform og har base i ulike tilsluttede land, bør de berørte kontaktpunktene rådføre seg med hverandre for å bli enige om hvilket kontaktpunkt som skal lede arbeidet med å bistå partene.»

Koreas kontaktpunkt besluttet imidlertid å behandle klagesaken kun med hensyn til det koreanske selskapet Samsung HI, som nevnt i dette kontaktpunktets første vurdering i juni 2019. Ettersom TEPN og Equinor er basert i Norge og Martin Linge-feltet ligger på den norske kontinentalsokkelen, ble kontaktpunktene i Frankrike, Storbritannia og Norge enige om at Norges kontaktpunkt skulle være hovedkontaktpunkt for den europeiske delen av saksbehandlingen, i nært samarbeid med Frankrikes og Storbritannias kontaktpunkter. Norges kontaktpunkt vil behandle klagesaken med hensyn til alle de europeiske selskapene som er part i klagesaken og har base i Norge (TEPN og Equinor), Storbritannia (TechnipFMC) og Frankrike (Total SA). TEPN har imidlertid stilt som en klar betingelse for sin deltakelse i dialog og mekling at alle involverte parter tar del i prosessen. Norges kontaktpunkt mener dette er hensiktsmessig ettersom Samsung HI er en sentral aktør i saken.

Selv om Koreas kontaktpunkt foretrekker å behandle klagesaken med hensyn til Samsung HI, er Norges kontaktpunkt positive til at Koreas kontaktpunkt i sin første vurdering understreker at det er nødvendig for kontaktpunktene å samarbeide. Som Koreas kontaktpunkt også understreker ber klagerne om at de nasjonale kontaktpunktene som er involvert i klagesaken, skal samarbeide og utveksle opplysninger om selskapene.

KLAGEN

Klagen gjelder ovennevnte kranulykke som inntraff 1. mai 2017 på Geoje-verftet til Samsung Heavy Industries. Foruten de seks arbeiderne som omkom og de 25 som fikk personskader, fastslår klagerne at over 300 arbeidere var vitne til ulykken. Av disse lider minst 150 av traumer som følge av ulykken og trenger behandling, men ifølge klagerne har bare 14 arbeidere fått offisielt anerkjent at de har fått en yrkesskade forårsaket av traumer knyttet til hendelsen.

Klagen var noe uklar når det gjaldt hva klagerne ønsket å oppnå gjennom villig mellomkomst. Norges kontaktpunkt forhørte seg med klagerne for å innhente mer informasjon og har latt dem klargjøre og gjøre justeringer i klagen. Norges kontaktpunkt oppfatter det slik at klagerne ønsker en meklingsprosess for å 1) avdekke årsakene til ulykken og komme frem til tiltak for å redusere fremtidig risiko i skipsbyggingsindustrien i Korea og 2) avbøte situasjonen for arbeidere som ble traumatisert av ulykken – «de uoffisielle ofrene».

Klagerne hevder at selskapene brøt OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper etter at det ble gjort en endring i utformingen av plattformen og dermed i konstruksjonsmetode. Endringen medførte at det ble behov for en annen type kran, som angivelig økte risikoen for kollisjon mellom kranene, ettersom rekkevidden av den nye krantypen (jibbkran) overlappet med den andre kranen (goliatkran). Klagerne mener at alle de involverte selskapene unnlot å gjennomføre grundige aktsomhetsvurderinger som kunne ha forhindret ulykken, og viser til punkt A10 i kapittel II *Overordnede retningslinjer* i Retningslinjene.

Videre hevder klagerne at TechnipFMC, TEPN og Equinor unnlot å forebygge og begrense negative konsekvenser og oppmuntre forretningspartnere til å følge prinsippene for ansvarlig forretningspraksis, med henvisning til punkt A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer*. Klagerne fastslår også at TEPN og Equinor avviser å offentliggjøre en granskingsrapport om ulykken, i strid med punkt 1 i kapittel III *Offentliggjøring av opplysninger*. Alle selskapene beskyldes dessuten for brudd på Retningslinjene når det gjelder respekt for menneskerettigheter og innarbeiding av en forpliktelse til å respektere menneskerettighetene i egne retningslinjer, som nevnt i punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter*.

Når det gjelder utilstrekkelige aktsomhetsvurderinger vises det til punkt A10, A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer*, som lyder:

Selskapene bør

10. gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger («due diligence»), for eksempel ved å innarbeide dem i selskapets systemer for risikostyring, for å kartlegge, forebygge og begrense faktiske og potensielle negative konsekvenser som beskrevet i punkt 11 og 12, og gjøre rede for hvordan disse konsekvensene håndteres. Arten og omfanget av aktsomhetsvurderinger avhenger av den konkrete situasjonen,

12. bestrebe seg på å forebygge eller begrense negative konsekvenser selv om de ikke har medvirket til dem, når de aktuelle konsekvensene likevel er direkte knyttet til deres virksomhet, varer eller tjenester gjennom en forretningsforbindelse. Hensikten her er ikke å velte ansvaret fra enheten som forårsaker de negative konsekvensene, over på selskapet enheten har en forretningsforbindelse med,

13. i tillegg til å håndtere negative konsekvenser i forbindelse med saker som omfattes av retningslinjene, der det er praktisk mulig oppmuntre forretningspartnere, herunder leverandører og underleverandører, til å følge prinsipper for ansvarlig forretningspraksis i samsvar med Retningslinjene.

Når det gjelder informasjon om ulykken anmoder klagerne særlig om en granskingsrapport som ble utarbeidet etter ulykken av en felles granskingskomité bestående av representanter fra Total, TEPN, TechnipFMC og Samsung HI. Det vises til punkt 1 i kapittel III *Offentliggjøring av opplysninger*, som lyder:

Selskapene bør forsikre seg om at de offentliggjør nøyaktige opplysninger om alle vesentlige forhold som angår deres virksomhet, oppbygning, økonomiske situasjon, resultater, eierskap og ledelse innen rimelig tid. Disse opplysningene bør offentliggjøres for selskapet som helhet, eventuelt også for forretningsområder eller geografiske områder. Selskapenes politikk for offentliggjøring av opplysninger bør tilpasses deres art, størrelse og beliggenhet, samtidig som det tas tilbørlig hensyn til kostnadene, kravet til konfidensialitet i forretningsvirksomhet og andre konkurransehensyn.

Klagerne viser også til punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter*, som lyder:

Statene plikter å verne om menneskerettighetene. Selskapene bør, i samsvar med internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, de internasjonale

menneskerettighetsforpliktelsene til landene der de driver virksomhet, samt relevante nasjonale lover og forskrifter,

1. respektere menneskerettighetene, hvilket betyr at de bør unngå å krenke andres menneskerettigheter og bør håndtere negative konsekvenser de er innblandet i på menneskerettighetsområdet

4. innarbeide i sine retningslinjer en forpliktelse til å respektere menneskerettighetene

Når det gjelder TEPN, hevder klagerne at TEPN, i kraft av å være operatør, var ansvarlig for å utføre aktsomhetsvurderinger så lenge forretningsforholdet varte. Ifølge klagerne er det vanlig praksis innen skipsbygging å være til stede på hovedentreprenørens arbeidssted og styre fremdriften i prosjektet. Klagerne hevder videre at det er vanlig at kjøperne er involvert i beslutningsprosesser som gjelder endringer i utforming eller viktige arbeidsmetoder. Endringen i konstruksjonsmetode skulle derfor ha vært godkjent av TEPN, og TEPN burde innsett at sikkerhetstiltakene til Samsung HI ikke var tilstrekkelige. Klagerne gjør gjeldende at TEPN har brutt punkt A10, A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer*, punkt 1 i kapittel III *Offentliggjøring av opplysninger* samt punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter* i Retningslinjene.

TechnipFMC var og er leder av leverandørkonsortiet. Ifølge klagerne er det vanlig at lederen av et konsortium deltar i prosesser som gjelder endringer i utforming og konstruksjonsmetoder, siden dette innebærer endrede kontraktvilkår. Videre hevder klagerne at lederen av leverandørkonsortiet er ansvarlig for risikovurderinger, og for at egnede tiltak for risikostyring og sikkerhet er på plass før en konstruksjonsmetode endres. De hevder derved at TechnipFMC har brutt punkt A10, A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer* samt punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter* i Retningslinjene.

Equinor var deltaker i joint venturet på ulykkestidspunktet og er nå operatør. Klagerne antar derfor at Equinor har mottatt alle relevante dokumenter om Martin Linge-prosjektet fra TEPN, inkludert granskingsrapporten som Total, TEPN, TechnipFMC og Samsung HI utarbeidet om ulykken. Klagerne mener at offentliggjøring av denne rapporten er avgjørende for å forstå årsakene til ulykken og har anmodet Equinor om å få rapporten, noe Equinor ikke har etterkommet. Klagerne mener derfor at Equinor har opptrådt i strid med Retningslinjenes kapittel III *Offentliggjøring av opplysninger* samt punkt A10, A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer* og punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter*, uten nærmere forklaring. Norges kontaktpunkt bemerker at Equinors påståtte brudd på punkter i kapittel II og IV, ikke er dokumentert av klagerne. Slik Norges kontaktpunkt oppfatter klagen viser klagerne til Equinors rolle i joint venturet generelt med hensyn til disse påstandene.

Samsung HI er ansvarlig for byggingen av plattformen til Martin Linge-prosjektet på kontrakt for joint venturet. Ifølge klagerne beordret Samsung HI endring i arbeidsmetode og bytte av kran, uten å gjennomføre en risikovurdering eller iverksette sikkerhetstiltak. Klagerne hevder at det har inntruffet sju lignende krankollisjoner hos Samsung HI tidligere. Likevel har disse ulykkene ikke ført til forbedringer eller innføring av risikovurderinger og sikkerhetsforskrifter. Klagerne nevner spesielt ledere i Samsung HI med hensyn til forsømmelse av tilsyn med arbeidere og signalgivere og forsømmelse av kontrolloppgaver. Klagerne hevder at Samsung HI har brutt punkt A10 i kapittel II *Overordnede retningslinjer* samt punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter* i Retningslinjene.

TILSVAR FRA SELSKAPENE

TEPN⁶, TechnipFMC og Equinor har sendt Norges kontaktpunkt skriftlige tilsvaer til klagen.

Alle selskapene har gitt uttrykk for sin dypeste medfølelse med de etterlatte, de skadde arbeiderne og alle som ble berørt av ulykken på Samsung HI-verftet 1. mai 2017.

Norges kontaktpunkt har mottatt TEPN sitt skriftlige tilsvaer til klagen⁷, datert 25. oktober 2019. Her opplyser TEPN at selskapet er villig til å bidra til Kontaktpunktets gjennomgang av saken og, med forbehold om oppfylte forutsetninger og tilleggsinformasjon som beskrevet nedenfor, at selskapet er villig til å samarbeide og delta i samtaler med klagerne gjennom dialog og mekling. TEPN understreker imidlertid at TEPN og Total-konsernets deltakelse i dialog og mekling ikke må «omfatte drøfting eller gransking av kjensgjerningene i en hendelse som inntraff på anlegget til Samsung HI, eller behandling og erstatning knyttet til Samsung HIs personell eller underleverandører». Videre er TEPNs deltakelse i dialog og mekling betinget av følgende forutsetninger og tilleggsinformasjon:

- Alle parter, og da særlig SHI, deltar i prosessen.
- Norges kontaktpunkt sørger for at partene ikke omfattes av parallelle prosesser hos andre berørte nasjonale OECD-kontaktpunkter.
- Ytterligere klargjøring gis med hensyn til arten av klagen mot TEPN og hvilket utfall klagerne ser for seg med hensyn til TEPN og Total-konsernet.
- Alle parter samtykker i at prosessen ikke skal gripe forstyrrende inn den koreanske rettsprosessen.

TEPN opplyser også at det etter deres mening er avgjørende at man har en koordinert og samlet tilnærming som involverer alle parter når det gjelder selve prosessen(e), tidsrammer og de faktiske spørsmålene som skal undersøkes.

Når det gjelder påstandene om utilstrekkelig aktsomhetsvurdering, mener TEPN og Total-konsernet at de har handlet i tråd med beste industripraksis, gjeldende lovverk og Retningslinjene i så henseende. TEPN skriver at Total-konsernets prosedyre har oppfyllelse av sikkerhetsregler som et av de viktigste elementene i utvelgelseskriteriene for leverandører, og at det fulgte en tottrinns evalueringsprosess som omfattet spesifikke HMS-elementer. Dette innebærer blant annet at gjennomgangen av leverandører var basert på informasjon fra Achilles JQS, et bransjesystem for kvalifisering av leverandører for virksomhet på norsk kontinentalsokkel, og svar på et detaljert spørreskjema om helse, miljø og sikkerhet (HMS), gjennomført av TEPN. Det ble stilt krav om at leverandørkonsortiet som ble valgt, Samsung HI og TechnipFMC, i tillegg til andre forpliktelser skulle ha et HMS-styringssystem med HMS-regler som var like strenge som operatørens egne HMS-regler. Ifølge TEPN ble det stilt krav om prosedyrer for systematisk identifisering av risiko og endringsstyring samt sikkerhetsopplæring av personell.

⁶ TEPN har samordnet sitt tilsvaer til klagen og annen dialog med Norges kontaktpunkt, med Total SA.

⁷ TEPN (25. oktober 2019) Tilsvaer til klagen.

TEPN understreker at konsortiet, som påkrevd i denne typen prosjekter, var ansvarlig for konstruksjonsmetoden, herunder detaljert utforming, arbeidsmåte for egen kostnad og risiko, og fremskaffelse av nødvendig utstyr, og for administrasjon, kontroll og tilsyn med underleverandørenes utførelse av arbeidet. I tillegg uttaler TEPN at det er beste industripraksis at verftseieren (Samsung HI) har eneansvar for HMS for både anlegg, ansatte og underleverandører.

TEPN anfører at operatørens oppgave, som representant for joint venture, er å gjennomføre en aktsomhetsvurdering for å sikre at konsortiets HMS-styringssystemer er på plass og foreta revisjoner av disse systemene. Ifølge TEPN oppfylte selskapet sitt ansvar som operatør på behørig vis, blant annet gjennom opprettelsen av en prosjektgruppe i hovedsak bestående av diverse personell fra TEPNs hovedkontor, som ble utplassert på Samsung HI-verftet for å følge opp gjennomføringen av kontrakten, inkludert HMS-bestemmelsene.

Umiddelbart etter ulykken tok TEPN flere grep i kraft av å være operatør av joint venture for Martin Linge-feltet, blant annet ved å tilby HMS-sakkyndiges bistand i konsortiets undersøkelse etter ulykken, og ved å delta i en felles granskingskomité. Denne innledende undersøkelsen begynte dagen etter hendelsen 2. mai 2017, parallelt med etterforskning og undersøkelser utført av koreansk politi og det koreanske arbeidsdepartementet. Komiteen utarbeidet en ulykkesrapport som TEPN understreker er «underlagt svært strenge taushetsbestemmelser». TEPN skriver også at TEPN sørget for at Samsung HI tok nødvendige grep for å dra nytte av erfaringene fra ulykken.

Når det gjelder påstander om manglende offentliggjøring skriver TEPN at de overlot hele sin eierandel til Equinor i mars 2018, og at TEPN i den forbindelse overførte rettighetene og eierskapet til relevante dokumenter, opplysninger og data til Equinor. Som følge av dette har TEPN ikke lenger rettigheter til informasjon som gjelder Martin Linge-prosjektet.

Norges kontaktpunkt har mottatt Equinors skriftlige tilsvarende til klagen⁸, datert 7. februar 2020. Med hensyn til offentliggjøring av dokumenter om ulykken understreker selskapet at «Equinor er juridisk sett bundet av taushetsbestemmelser i de aktuelle kontraktene». Selskapet har bedt om uavhengig advokatbistand på dette punktet. Advokatfirmaet har kommet frem til at Equinor er bundet av «omfattende taushetsplikt», fastsatt i tre forskjellige avtaler tilknyttet Martin Linge-prosjektet, og ikke på lovlig vis kan offentliggjøre dokumenter som partene har utarbeidet i forbindelse med ulykken.⁹

Med hensyn til de påståtte bruddene på kapittel II *Overordnede retningslinjer* og kapittel IV *Menneskerettigheter* fastslår Equinor at klagen ikke beskriver på hvilken måte Equinor skal ha brutt bestemmelsene i nevnte kapitler og heller ikke inneholder dokumentasjon på Equinors påståtte overtredelse. Equinor mener derfor at påstandene er for dårlig underbygget til å berettigg videre behandling som omfatter Equinor.

⁸ Equinor (7. februar 2020) Tilsvarende til klagen.

⁹ Wiersholm (6. februar 2020) Juridisk uttalelse.

Equinor påpeker at pågående rettsprosesser i Korea ikke er til hinder for at Norges kontaktpunkt gransker klagesaken. Equinor stiller imidlertid spørsmål ved hvordan tilbudet om dialog og mekling fra Norges kontaktpunkt vil kunne bidra positivt til å løse spørsmålene som er tatt opp i klagen, eller være til hjelp for rettssaken og behandlingen av klagesaken hos Koreas kontaktpunkt.

Norges kontaktpunkt har mottatt TechnipFMCs skriftlige tilsvaret til klagen¹⁰, datert 7. februar 2020. Her beskriver selskapet rollene og ansvarsområdene til de to partene i leverandørkonsortiet, TechnipFMC og Samsung HI, som Total engasjerte for å bygge en offshoreplattform til Martin Linge-prosjektet. TechnipFMC skriver at «TechnipFMC og Samsung HI hadde tydelig definerte roller når det gjaldt plattformen: (i) TechnipFMC var ansvarlig for prosjektering, anskaffelser og utvikling av plattformens utforming og (ii) Samsung HI var ansvarlig for bygge- og fabrikkasjonsarbeidet.» Ifølge TechnipFMC var Samsung HI ansvarlig for byggearbeidet og for driften av og interaksjonen mellom kranene på Geoje-verftet. TechnipFMC uttaler at det «ikke hadde kontroll over eller ansvar for i) byggearbeid på Geoje-verftet og heller ikke ii) driften av og interaksjonen mellom kranene på Geoje-verftet, som begge var under SHIs kontroll.» TechnipFMC inntar en lignende holdning som TEPN ved å hevde at det er beste industripraksis at eieren av verftet har eneansvaret for HMS for både anlegg, ansatte og underleverandører. TechnipFMC slår derfor fast at det er Samsung HI som er best stilt til å komme med avklaringer og informasjon om ulykken.

Kort sagt forstår ikke TechnipFMC klagerens spesifikke anklager mot selskapet ettersom de, ifølge TechnipFMC, synes å gjelde og kan best forklares med SHIs handlinger på Geoje-verftet. Selskapet mener det ikke er «passende for TechnipFMC å være involvert i prosessen med dialog og mekling». TechnipFMC uttaler at mekling i stedet «helst bør foregå mellom SHI, som eier av Geoje-verftet og operatør av de berørte kranene, og klagerne», som på nåværende tidspunkt er planlagt av Koreas nasjonale kontaktpunkt. TechnipFMC viser også til de pågående rettsprosessene i Korea som «det rette forum for å løse tvisten». Slik TechnipFMC ser det bør altså de nasjonale kontaktpunktene utsette videre gransking av saken inntil de koreanske rettsprosessene er avsluttet.

KONTAKTPUNKTETS VURDERING

Norges kontaktpunkt mener at spørsmålene som tas opp i klagen, berettiger nærmere gransking og vil akseptere klagen for videre behandling. Denne beslutningen sier ikke noe om hvorvidt de involverte selskapene har opptrådt i strid med Retningslinjene.

Basert på klagen og informasjon fremlagt av selskapene synes det å være en sammenheng mellom selskapenes virksomhet og spørsmålene som tas opp. TEPN var operatør for Martin Linge-prosjektet da ulykken inntraff og del av et joint venture med Statoil (nå Equinor) og Petoro. Joint venturet inngikk en kontrakt med et leverandørkonsortium, bestående av

¹⁰ TechnipFMC (6. februar 2020) Tilsvaret til klagen.

Samsung HI og TechnipFMC, om byggingen av Martin Linge-plattformen. Konsortiet ble ledet av TechnipFMC. Ulykken inntraff på verftet til Samsung HI. Equinor var en del av joint venturet da ulykken inntraff og er nåværende operatør, med ansvar for å følge opp erfaringene fra risikostyring og sikkerhetstiltak etter ulykken 1. mai 2017.

Norges kontaktpunkt mener at klagerne har en legitim interesse i saken som er forelagt for kontaktpunktene. Etter ulykken opprettet man Workers Support Team for å støtte arbeiderne som ble skadet eller traumatisert som følge av ulykken. KTNC Watch er en sammenslutning av ikke-statlige organisasjoner som kjemper for menneskerettigheter, vern av miljøet og lokalsamfunn samt ansvarlig næringsliv.

Klagerne hevder at selskapene ved tre tilfeller ikke har etterlevd Retningslinjene. For det første fastslår de at selskapene unnlot å gjennomføre tilstrekkelige aktsomhetsvurderinger som skulle sikre at det var innført egnede risikostyrings- og sikkerhetstiltak før utformingen av plattformen og konstruksjonsmetoden ble endret, noe som angivelig kunne ha forhindret ulykken. Det vises til punkt A10, A12 og A13 i kapittel II *Overordnede retningslinjer*. For det andre hevder klagerne at selskapene avviser å offentliggjøre en granskingsrapport om ulykken, i strid med kapittel III *Offentliggjøring av opplysninger*. For det tredje tar klagerne opp spørsmålet om hvordan selskap bør sørge for å håndtere negative konsekvenser de er innblandet i på menneskerettighetsområdet, og anklager selskapene for brudd på punkt 1 og 4 i kapittel IV *Menneskerettigheter*. Punkt 6 i samme kapittel er relevant, der det fremgår at selskaper bør «sørge for eller samarbeide gjennom legitime prosesser i den hensikt å avhjelpe negative konsekvenser på menneskerettighetsområdet straks de blir klar over at de har forårsaket eller medvirket til disse konsekvensene.»

Klagerne har fremlagt informasjon om ulykken i form av en politirapport fra Gyeongnam Geoje politistasjon, datert 30. juli 2017. Norges kontaktpunkt har skaffet seg en uoffisiell engelsk oversettelse av det koreanske dokumentet.¹¹ I henhold til rapporten har det koreanske politiet etterforsket tre mistenkte personer anklaget for «uaktsomhet i arbeidet med døden til følge» og «uaktsomhet i arbeidet med personskade til følge». To av de mistenkte hadde på ulykkestidspunktet ledende helse- og sikkerhetsrelaterte stillinger på verftet, nærmere bestemt Chief of Geoje Shipyard og Chief of Support Part 3, som er operatør for goliatkranen. Den tredje mistenkte var kranføreren på goliatkranen. Politiet fant alle de tre mistenkte skyldige i de påståtte lovbruddene. Dette inngår i en straffesak som ennå ikke er avgjort i det koreanske rettssystemet (omhandlet senere).

Politiet forklarer i detalj hvordan det ble gjort endringer i byggeplanene, nærmere bestemt at høyden på plattformen ble hevet, noe som innebar endring i konstruksjonsmetode og bruk

¹¹ Gyeongnam Geoje politistasjon (30. juli 2017) Skriftlig uttalelse, til sjefsanklager i Tongyeong ved statsadvokatens kontor i Changwon-distriktet.

av en annen krantype. Politiet har også brakt på det rene at endringen i konstruksjonsmetode var uvanlig og økte risikoen for at de to kranene kunne kollidere. Politiet viser til Samsung HIs regelverk på området helse- og sikkerhetsstyring, hvor det fremgår at når nye arbeidsordrer blir utstedt og/eller endret, eller når det skjer ulykker på arbeidsplassen, skal det gjøres en evaluering av risikonivået og iverksettes forebyggende tiltak. Ifølge politiet var både verftssjefen og andre personer med ansvar for driftsledelse og tilsyn klar over den potensielle kollisjonsrisikoen mellom jibbkranen og goliatkranen. De unnlot likevel å starte en risikovurdering og innføre risikoreduserende tiltak som kunne ha forhindret ulykken, konkluderer politiet. Politiet fant også at ingen av dokumentene som inngår i Samsung HIs sikkerhetsrelaterte håndbøker og regelverk for Geoje-verftet, inneholdt tiltak eller instruksjoner om hvordan man sikrer tilstrekkelig fri klaring når kraner brukes i umiddelbar nærhet av hverandre, eller om hvordan kollisjoner skal forebygges. Politiet mener at det derfor er helt nødvendig at Samsung HI gjennomfører en risikovurdering på disse områdene og definerer risikoreduserende tiltak.

I tillegg skriver politiet at det i etterkant av tiltredelsen til den nye sjefen for Geoje-verftet i desember 2014 har vært til sammen 14 sikkerhetshendelser på vedkommendes skift, herunder kranulykker, med flere dødsfall til følge. Norges kontaktpunkt bemerker at forekomst av flere dødsulykker i et relativt kort tidsrom på to og et halvt år kan gi grunn til å reise spørsmål om hvorfor Samsung HI ikke hadde innlemmet sikkerhetsregler og -tiltak i Geoje-verftets sikkerhetsrelaterte håndbøker og regelverk. I tillegg kan det også reise spørsmål om operatørens, og også konsortiumdeltaker TechnipFMCs og joint ventures ansvar for å kreve forbedringer i verftets sikkerhetsregler.

Det bør bemerkes at den koreanske politirapporten ikke nevner TechnipFMC, den andre parten i konsortiet, og heller ingen forseelser eller forsømmelser hos verken TechnipFMC eller sistnevntes ansatte.

Når det gjelder offentliggjøring av opplysninger om ulykken, har klagerne allerede i brevs form anmodet Equinor om granskingsrapporten om ulykken. Equinor har informert Norges kontaktpunkt om at førstnevnte har fått opplysninger om at det er forbudt for selskapet å offentliggjøre den med mindre alle partene har samtykket til offentliggjøring, og viser til taushetsbestemmelsene i de aktuelle kontraktene knyttet til Martin Linge-prosjektet.

Klagerne har også vist til opplysninger om arbeidere som ble traumatisert av ulykken, men som ikke har fått behandling eller erstatning.

Klagen er underbygget av flere dokumenter på koreansk, som ikke foreligger på engelsk. Norges kontaktpunkt viser til den første vurderingen fra Koreas kontaktpunkt på dette punktet, i forbindelse med Samsung HI, der det står følgende:

Tatt i betraktning at klagerne kom med påstander om brudd på punkt A10 i kapittel II (*Overordnede retningslinjer*) og punkt 1 og 4 i kapittel IV (*Menneskerettigheter*) i

Retningslinjene og sendte inn relevant informasjon, hvorpå mottakeren også responderte på påstandene, anses spørsmålene i klagen som vesentlige og begrunnede.¹²

Det ligger utenfor de nasjonale kontaktpunktens mandat å ta bindende standpunkt til gjeldende rett. Å overholde nasjonale lover og forskrifter er imidlertid selskapenes viktigste forpliktelse, og eksisterende lovgivning kan belyse resonnementet bak nasjonale kontaktpunktets vurdering av en klagesak. Norge har olje- og gasslovgivning som er relevant for spørsmålene i denne saken. Den norske petroleumsloven fastsetter at rettighetshaveren (her TEPN og Equinor) har en påse-plikt som innebærer at det påhviler «rettighetshaver å påse at enhver som utfører arbeid for seg, enten personlig, ved ansatte eller ved entreprenører eller underentreprenører, overholder bestemmelsene gitt i eller i medhold av loven» (§ 10-6). Påse-plikten innebærer også at rettighetshaveren skal ha de nødvendige kvalifikasjoner til å utføre arbeid forbundet med petroleumsvirksomhet og påse at enhver som utfører arbeid for rettighetshaveren, er kvalifisert (§ 9-7).¹³

Videre er forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften) relevant ettersom den særlig omhandler operatørens ansvar for å sikre at krav som er gitt i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, blir etterlevd, også av «alle som utfører arbeid for seg» (§ 7). Rammeforskriften angir også at ved kontraktsinngåelsen «skal den ansvarlige følge opp at deltakerne etterlever kravene under gjennomføringen av oppdraget i virksomhet som omfattes av denne forskriften» (§ 18).¹⁴

To rettsprosesser i Korea er også nært forbundet med saken. For det første pågår det en straffesak mot Samsung HI som gjelder død og personskade som følge av uaktsomhet, med hjemmel i Koreas straffelov og arbeidsmiljølov. Den 7. mai 2019 konkluderte tingretten i Changwon med at arbeidslederne fra Samsung HI skulle frifinnes, mens arbeidere på stedet som var underordnet arbeidslederne, ble erklært skyldige i uaktsomhet. Samsung HI ble erklært ikke skyldig i brudd på forebyggende sikkerhetstiltak i henhold til arbeidsmiljøloven. Samsung HI ble likevel idømt en bot for andre brudd på samme lov.¹⁵ Begge partene anket.¹⁶

¹² Koreas kontaktpunkt (25. juni 2019) Første vurdering av klagen fra Workers Support Team og KTNC Watch.

¹³ Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-11-29-72>

¹⁴ Forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften) Sist endret 26. april 2019.

https://www.ptil.no/contentassets/332166193108427e978accb21449436c/rammeforskriften20_n.pdf

¹⁵ Koreas kontaktpunkt (25. juni 2019) Første vurdering av klagen fra Workers Support Team og KTNC Watch.

¹⁶ Workers Support Team, KTNC Watch (24. juli 2019) Tilsvaret til Norges kontaktpunkt.

Ankedomstolens dom ble avsagt 21. februar 2020. Tre overordnede arbeidsledere i Samsung HI og en representant for underleverandøren for jibbkranen, som alle ble frifunnet i den første rettssaken, ble dømt for uaktsomhet med hensyn til deres plikter i forbindelse med kranulykken. Retten fastholdt imidlertid at Samsung HI ikke var skyldig i brudd på forebyggende sikkerhetstiltak i henhold til arbeidsmiljøloven. Det er kommet meldinger om at Workers Support Team har rådført seg med påtalemyndigheten om hvorvidt de skal anke.¹⁷

For det andre pågår det et sivilt søksmål som omfatter 14 arbeidere. Disse er blitt anerkjent som ofre etter ulykken og har fått erstatning fra staten. Arbeiderne har anlagt sak for å få større erstatning.¹⁸ Norges kontaktpunkt har så langt ikke klart å innhente informasjon om status i denne saken og har bedt om informasjon fra flere av de involverte partene.

Disse sakene reiser spørsmålet om parallelle prosesser i denne klagesaken. Retningslinjene sier følgende om parallelle prosesser:

Det nasjonale kontaktpunktet bør ikke beslutte at saken ikke berettiger videre behandling utelukkende fordi det er ført eller igangsatt parallelle prosesser, eller fordi de berørte partene har tilgang til slike prosesser. Kontaktpunktet bør vurdere om et tilbud om dialog og mekling kan bidra konstruktivt til å løse saken, og om tilbudet vil være til alvorlig skade for noen av partene i de andre prosessene eller innebære forakt for retten. I sin vurdering kan kontaktpunktet legge til grunn andre kontaktpunkters praksis og eventuelt rådføre seg med institusjonene der den parallelle prosessen blir eller kan bli ført.¹⁹

TechnipFMC mener at de pågående, forventede og potensielle rettsprosessene i Korea eller andre steder er det rette forumet for å løse konflikten. TechnipFMC foreslår at Norges kontaktpunkt utsetter videre gransking av klagen inntil slike rettsprosesser er avsluttet, inkludert eventuelle forventede eller potensielle krav som kan bli fremmet av arbeiderne som fikk fysiske skader i ulykken, av arbeidere som hevder å ha blitt traumatisert av ulykken, og av alle andre som kanskje vil ønske å fremme et krav, uavhengig av jurisdiksjon. Norges kontaktpunkt bemerker imidlertid at Koreas kontaktpunkt også har vurdert rettsprosessene i Korea og kommet frem til at dette ikke er til hinder for at Koreas kontaktpunkt behandler klagesaken med hensyn til Samsung HI, som er en direkte part i straffesaken. Koreas kontaktpunkt har derfor gitt Samsung HI et tilbud om dialog og mekling. Norges

¹⁷ Informasjon innhentet fra Norges ambassade i Seoul, basert på koreanske nyhetsartikler.

¹⁸ Workers Support Team, KTNC Watch (24. juli 2019) Tilsvar til Norges kontaktpunkt.

¹⁹ OECD (2011) *OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper*. Kommentar til prosedyrene ved gjennomføringen, s. 83, pkt. 26.

kontaktpunkt bemerker videre at straffesaken i Korea bare gjelder Samsung HI og ikke rollen og det mulige ansvaret til de andre selskapene som er involvert i Martin Linge-prosjektet.

Når det gjelder det sivile søksmålet, gjelder dette størrelsen på erstatningen til de 14 arbeiderne som allerede er tilkjent erstatning, og ikke til de over 150 arbeiderne som klagerne hevder ble traumatisert av ulykken, og som ikke har fått erstatning. Norges kontaktpunkt mener at denne klagesaken dekker et større område med andre spørsmål foruten rettsprosessene, og at rettsprosessene ikke gir grunn til å utsette videre gransking.

Når det gjelder parallelle prosesser i Korea og Europa hos henholdsvis Koreas kontaktpunkt og Norges kontaktpunkt er de nasjonale kontaktpunktene enige om at saksbehandlingen i Korea ikke er til hinder for at saken behandles i Europa, i og med at sistnevnte vil ha et større omfang og inkludere alle selskapene som omfattes av klagen.

Norges kontaktpunkt finner at denne klagesaken vil kunne bidra til å fremme Retningslinjenes formål og gjennomslagskraft. Klagen gjelder en alvorlig ulykke som førte til flere dødsfall og personskader. Den tar opp spørsmålet om tilstrekkelige aktsomhetsvurderinger før ulykken og ansvaret til de involverte selskapene, både for en operatør og andre deltakere i et joint venture, samt for et leverandørkonsortium. Klagen tar opp spørsmålet om offentliggjøring og åpenhet knyttet til de involverte selskaperes virksomhet, med henblikk på å avdekke hvordan ulykken kunne skje. Norges kontaktpunkt bemerker at taushetsbestemmelsene mellom de berørte partene synes å være utelukkende kontraktsbasert. Dette skulle tilsi at det er mulig for de berørte partene å gi sitt uttrykkelige samtykke til å offentliggjøre eventuelle relevante dokumenter. Klagen tar også opp selskaperes plikt til å respektere menneskerettighetene og spørsmålet om å avhjelpe negative konsekvenser på menneskerettighetsområdet.

Spørsmålene i klagesaken er dessuten sammensatte og gjelder flere nasjonale kontaktpunkter og selskaper i to regioner. I slike tilfeller med flere involverte nasjonale kontaktpunkter oppfordrer Retningslinjene til samarbeid og samordning mellom de involverte kontaktpunktene. Som Koreas kontaktpunkt skriver i sin første vurdering, vil samarbeid om saksbehandlingen trolig bidra til å fremme Retningslinjenes formål og gjennomslagskraft som et eget anliggende, uavhengig av de pågående rettsprosessene i Korea.

Norges kontaktpunkt underretter jevnlig kontaktpunktene i Storbritannia og Frankrike om sitt arbeid og har rådført seg med dem om utkastet til første vurdering.

KONTAKTPUNKTETS BESLUTNING

Norges kontaktpunkt mener at spørsmålene som tas opp i klagen, berettiger nærmere gransking og vil akseptere klagen for videre behandling. Beslutningen er tatt på grunnlag av informasjon fremlagt av partene og er ikke en vurdering av om selskapene har brutt Retningslinjene.

Som nevnt i veiledningen for nasjonale kontaktpunkter vedrørende den første vurderingen av klagesaker er

Hensikten med den første vurderingen å fastslå «om spørsmålet som tas opp, berettiger *videre gransking*». I den forbindelse er det viktig å bemerke at den første vurderingen skal være av *innledende* karakter. Det er ikke nødvendig å starte med faktainnhenting eller en grundig vurdering av alle faktiske forhold i denne fasen av prosessen, ettersom det er lagt til rette for videre gransking i neste fase av prosessen.²⁰

VIDERE SAKSGANG

På grunnlag av beslutningen om at spørsmålene berettiger videre behandling, vil Norges kontaktpunkt tilby partene dialog og mekling med sikte på å løse saken. Partene i denne saken er selskapene som er basert i Europa, dvs. TEPN, Total SA, TechnipFMC og Equinor.

Dialog og mekling («velvillig mellomkomst») betyr å bistå partene med å løse spørsmålene i klagen med mål om å komme til enighet. Vanligvis tilbyr det nasjonale kontaktpunktet først separate møter med de enkelte partene for å diskutere klagen. Hvis partene velger å gå videre til mekling, vil det nasjonale kontaktpunktet som regel innkalle til et felles «meklingsformøte» der man blir enige om rammene for meklingsprosessen. Alternativet er at det nasjonale kontaktpunktet gransker spørsmålene i klagen.

Det pågår for tiden en prosess i Korea der Koreas kontaktpunkt har tilbudt Samsung HI dialog og mekling. Norges kontaktpunkt vil søke å samordne informasjon med Koreas kontaktpunkt. Koblingen mellom virksomheten til Samsung HI og spørsmålene som tas opp i klagen, er imidlertid en viktig del av saken. Norges kontaktpunkt vil derfor invitere Samsung HI til å delta fullt ut i det norske kontaktpunktets prosess for dialog og mekling, sammen med de

²⁰ OECD (2019) *Veiledning for nasjonale kontaktpunkter vedrørende første vurdering av klagesaker*, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

<https://mneguidelines.oecd.org/Guide-for-National-Contact-Points-on-the-Initial-Assessment-of-Specific-Instances.pdf>

europiske selskapene. Norges kontaktpunkt mener at en separat prosess i Korea ikke hindrer Norges kontaktpunkt i å invitere Samsung HI til å delta i dets tilbud om dialog og mekling, og at Samsung HIs deltakelse kan bidra positivt til å løse spørsmålene i denne klagesaken.

På grunn av dagens reiserestriksjoner som følge av Covid-19-utbruddet vil Norges kontaktpunkt komme tilbake til den praktiske gjennomføringen og tid og sted for dialogen og meklingen.

VEDLEGG

Norges kontaktpunkts prosedyreretningslinjer for håndtering av klagesaker:

https://nettsteder.regjeringen.no/ansvarlignaringsliv2/files/2015/10/FINAL_KPprosedyreregler_norsk_godkj1.pdf